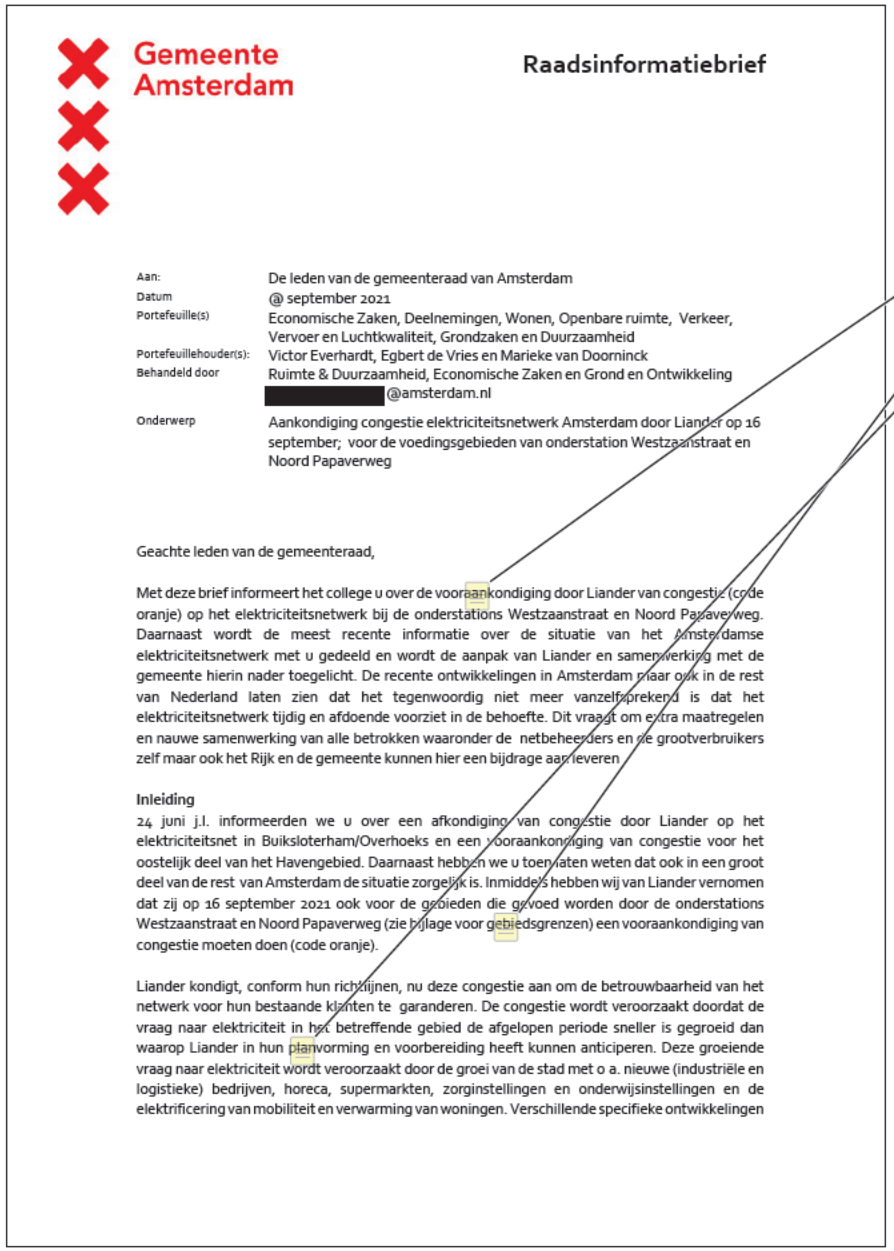

Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	@ september 2021
Portefeuille(s)	Economische Zaken, Deelnemingen, Wonen, Openbare ruimte, Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit, Grondzaken en Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s):	Victor Everhardt, Egbert de Vries en Marieke van Doorninck
Behandeld door	Ruimte & Duurzaamheid, Economische Zaken en Grond en Ontwikkeling [redacted]@amsterdam.nl
Onderwerp	Aankondiging congestie elektriciteitsnetwerk Amsterdam door Liander op 16 september; voor de voedingsgebieden van onderstation Westzaanstraat en Noord Papaverweg

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeert het college u over de vooraankondiging door Liander van congestie (code oranje) op het elektriciteitsnetwerk bij de onderstations Westzaanstraat en Noord Papaverweg. Daarnaast wordt de meest recente informatie over de situatie van het Amsterdamse elektriciteitsnetwerk met u gedeeld en wordt de aanpak van Liander en samenwerking met de gemeente hierin nader toegelicht. De recente ontwikkelingen in Amsterdam maar ook in de rest van Nederland laten zien dat het tegenwoordig niet meer vanzelfsprekend is dat het elektriciteitsnetwerk tijdig en afdoende voorziet in de behoefte. Dit vraagt om extra maatregelen en nauwe samenwerking van alle betrokken waaronder de netbeheerders en de grootverbruikers zelf maar ook het Rijk en de gemeente kunnen hier een bijdrage aanleveren.

Inleiding

24 juni j.l. informeerden we u over een afkondiging van congestie door Liander op het elektriciteitsnet in Buiksloterham/Overhoeks en een vooraankondiging van congestie voor het oostelijk deel van het Havengebied. Daarnaast hebben we u toen laten weten dat ook in een groot deel van de rest van Amsterdam de situatie zorgelijk is. Inmiddels hebben wij van Liander vernomen dat zij op 16 september 2021 ook voor de gebieden die gevoed worden door de onderstations Westzaanstraat en Noord Papaverweg (zie bijlage voor gebiedsgrenzen) een vooraankondiging van congestie moeten doen (code oranje).

Liander kondigt, conform hun richtlijnen, nu deze congestie aan om de betrouwbaarheid van het netwerk voor hun bestaande klanten te garanderen. De congestie wordt veroorzaakt doordat de vraag naar elektriciteit in het betreffende gebied de afgelopen periode sneller is gegroeid dan waarop Liander in hun planvorming en voorbereiding heeft kunnen anticiperen. Deze groeiende vraag naar elektriciteit wordt veroorzaakt door de groei van de stad met o a. nieuwe (industriële en logistieke) bedrijven, horeca, supermarkten, zorginstellingen en onderwijsinstellingen en de elektrificering van mobiliteit en verwarming van woningen. Verschillende specifieke ontwikkelingen

Overzicht van opmerkingen bij 20210906_2223. Bijlage, Concept_Raadsinformatiebrief_Elektriciteitsnetwerk - Westzaanstraat v1.7_20210823_[redacted].pdf

Pagina: 1

Auteur: [redacted] Datum: 6-9-2021 13:43:00 +02'00'
Consequent gebruik van aan en afkondigen

Auteur: [redacted] Datum: 6-9-2021 13:45:00 +02'00'
Consistent af/aankondigen en 2 gebieden hebben andere status organje/rood

Auteur: [redacted] Datum: 24-8-2021 9:42:00 +02'00'
Nu lijkt het alsof door de analyse van de overige gebieden deze 2 naar voren zijn gekomen Alsof ze dat niet wisten Klopt dat? Volgens mij kan je beter openen met de congestie afkondiging voor WZS en NPW, vervolgens overgaan naar de analyse en risico van de andere gebieden

in de gebieden zorgen voor een grotere elektriciteitsvraag waar de betreffende onderstations niet in kunnen voorzien.

De onderstations Westzaanstraat en Noord Papaverweg hebben nog beperkte ruimte voor nieuwe grootverbruikers en uitbreidingen van bestaande klanten met een grootverbruikaansluiting. Daarom wordt door Liander een onderzoek uitgevoerd naar oplossingen zoals het meer in balans brengen van vraag en aanbod. Nieuwe grootverbruik aanvragen worden de komende tijd individueel beoordeeld of deze kunnen worden ingepast. Daarnaast is Liander, net als voor de gebieden Westhaven en Buiksloterham/Overhoeks, samen met de gemeente, TenneT en Port of Amsterdam actief bezig met het versneld uitbreiden en verzwaren van het lokale elektriciteitsnetwerk.

In deze brief wordt (op basis van de informatie waarover we nu beschikken) kort de impact en mogelijke oplossingsrichtingen voor deze twee gebieden geschetst. Daarna wordt meer algemene informatie gedeeld over de situatie van het Amsterdamse elektriciteitsnetwerk en de aanpak van Liander en samenwerking met de gemeente hierin.

Impact op ontwikkelingen in verzorgingsgebieden Westzaanstraat en Noord Papaverweg

Een structurele oplossing voor het verzorgingsgebied Westzaanstraat wordt gezocht in een uitbreiding met twee nieuwe onderstations aan de Nieuwpoortstraat en in Haven-Stad met bijbehorende infrastructuur. Volgens de huidige planning zijn deze in 2025 gereed. Voor Noord Papaverweg kan een oplossing worden gevonden in een uitbreiding van het bestaande onderstation Papaverweg met bijbehorende infrastructuur. Deze staat gepland voor 2025. In alle congestiegebieden wordt daarnaast gekeken naar mogelijkheden om energie te besparen en meer te sturen op vraag en aanbod.

Nieuwe kleinverbruik aansluitingen zoals woningen worden in deze periode nog wel van elektriciteit voorzien. Hiervoor reserveert Liander vermogen. Maar nieuwe grootverbruikers zoals nieuwe (industriële of logistieke) bedrijven, horeca, supermarkten, zorg- of onderwijsinstellingen of laadinfra kunnen niet worden voorzien in hun vraag. Dit geldt ook voor bestaande klanten met een grootverbruikaansluiting die een uitbreiding nodig hebben (en zich nog niet bij Liander hebben gemeld). Concreet speelt dit nu in betreffende gebieden voor twee klanten van Liander. De inschatting is dat dit de aankomende jaren voor meer klanten gaat spelen omdat in de betreffende verzorgingsgebieden grote gebiedsontwikkelingen zijn voorzien als NDSM; Buiksloterham; Klaprozenbuurt; Overhoeks; Sloterdijk I Zuid en Noord, Alfadriehoek, Minervahaven, Foodcenter, Houthavens en tevens elektrische laadvoorzieningen zijn gepland voor snel laad stations en voor elektrische bussen en veren. Vanwege privacywetgeving mag Liander geen individuele klantgegevens delen en kan het college daarom de exacte impact niet delen.

Oplossingsrichtingen voor congestiegebieden Westzaanstraat en Noord Papaverweg

Als gemeente willen we beter zicht krijgen op de exacte impact van de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk. We dringen aan bij Liander om haast te maken met oplossingen voor de korte termijn. Liander richt per congestiegebied een caseteam in dat onderzoekt welke oplossingen kunnen worden ingezet. Verschillende gemeentelijke organisatieonderdelen participeren in deze caseteams. Er worden diverse oplossingsrichtingen onderzocht zoals:

Pagina: 2

Auteur: [redacted] Datum: 24-8-2021 9:44:00 +02'00'
Is dit echt zo? Volgens mij zien ze best dingen aankomen, maar kunnen ze niet op tijd uitbreiden Dat is wat anders dan een te laag ingeschatte groei Bijvoorbeeld Hemweg, zit in de planvorming, maar zal niet tijdig worden uitgebreid Zelfde geldt voor de andere hoog risico gebieden

Auteur: [redacted] Datum: 24-8-2021 9:46:00 +02'00'
Daarom Door de afkondiging van congestie wordt er een onderzoek naar flex gedaan

Auteur: [redacted] Datum: 24-8-2021 10:41:00 +02'00'
Deze noemt Jons Ik weet niet echt of we deze moeten noemen Energiebesparing leidt niet structureel tot vermogensvermindering

Auteur: [redacted] Datum: 24-8-2021 9:50:00 +02'00'
Wat is de oplossing dan? Alleen het plaatsen van een nieuw onderstation? oF ook uitbreiden bestaande?

Auteur: [redacted] Datum: 24-8-2021 9:51:00 +02'00'
Van nieuw station?

- Versneld uitbreiden en verzwaring van het lokale netwerk. De voorziene bouw van twee nieuwe onderstations aan de Nieuwpoortstraat en in Havenstad moet voorzien in de groeiende vraag naar elektrisch vermogen in het voedingsgebied van Westzaanstraat. Voor Noord Papaverweg moet het bestaande station worden uitgebreid. Samen met Liander zoeken we momenteel naar mogelijkheden om de huidige planning te versnellen. Wanneer het netwerk is uitgebreid is er weer ruimte voor nieuwe ontwikkelingen.
- Tijdelijke maatregelen zoals tijdelijke transformatoren.
- Vraag en aanbod van elektriciteit in balans brengen onder andere door afspraken te maken met klanten die momenteel (nog) niet alle capaciteit van hun contract gebruiken (congestiemanagement).
- Eventuele andere onconventionele en innovatieve oplossingen die onder andere kunnen voortkomen uit de marktconsultatie voor flexoplossingen die onlangs is afgerond;
- Voor de gebiedsontwikkeling wordt onderzocht of en onder welke voorwaarden de reserveringen die Liander heeft gedaan voor nieuwe woningen kunnen worden gebruikt voor de overige functies die deel uitmaken van de gebiedsontwikkelingen. Nu wordt door Liander alleen vermogen gereserveerd voor nieuwe woningen terwijl in de gebieden niet alleen woningen maar hele nieuwe stadsbuurten met ook winkels, horeca en andere voorzieningen worden ontwikkeld.

Situatie op de rest van het Amsterdamse elektriciteitsnetwerk

Algemeen
Naast de vier gebieden waar nu congestie voor is aan- of afgekondigd, geldt voor heel Amsterdam code geel. Dit betekent dat de situatie zorgelijk is. Afhankelijk van de snelheid van ontwikkelingen is er een serieuze kans aanwezig dat de aankomende maanden en jaren in meer delen van Amsterdam congestie gaat worden afgekondigd.

Naast de congestie op het niveau van onderstations kan er ook op middenspannings- en laagspanningsnivau congestie ontstaan. Dan zit de beperking met name in de capaciteit van lokale kabels en elektriciteitskasten. Deze problemen zijn spontaner van aard en zijn op voorhand lastig te voorspellen. Liander en de gemeente werken op dit moment de strategie voor middenspanning en laagspanning verder uit om ook hier meer zicht op te krijgen. Op dit moment gaat er extra aandacht naar de gebiedsontwikkelingen in Noord en Zuidoost omdat de situatie in deze gebieden kritisch is.

Westhaven
Voor het verzorgingsgebied Westhaven heeft Liander op 24 juni 2021 een vooraankondiging gedaan. Inmiddels heeft Liander de impact in beeld gebracht. Er zijn in totaal 19 (bestaande en nieuwe) klanten in dit gebied die mogelijk hinder ondervinden van de congestie. Het gaat hierbij om datacenters, industriële of logistieke functies. Liander voert in het nabijgelegen Westhaven gebied momenteel congestiemanagement-onderzoek uit naar de mogelijkheden om meer elektrisch vermogen beschikbaar te stellen. Dit onderzoek is eind september '21 gereed. Wanneer dit onderzoek oplossingen oplevert dan worden deze uitgevoerd en is er weer ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Mocht het onderzoek geen oplossingen opleveren dan wordt alsnog congestie afgekondigd.
Tegelijk is Liander in dit gebied bezig met de planvorming van een nieuw onderstation aan de Sextantweg. Volgens de huidige planning is deze in 2026 gereed. Op dit moment wordt door

Pagina: 3

Auteur: [redacted] Datum: 24-8-2021 9:52:00 +02'00'
Is vaag zonder ingediende offerte

Auteur: [redacted] Datum: 24-8-2021 10:45:00 +02'00'
Hier dus nog discussie over

Liander, TenneT, Port of Amsterdam en de Gemeente Amsterdam onderzocht hoe de planvorming kan worden versneld en/of welke tijdelijke oplossingen mogelijk zijn. De resultaten hiervan zijn in oktober '21 gereed.

Buiksloterham/Overhoeks
Voor het verzorgingsgebied Buiksloterham/Overhoeks heeft Liander op 24 juni 2021 congestie afgekondigd. Voor dit gebied werken Liander en de gemeente momenteel aan het versneld uitbreiden van het elektriciteitsnetwerk. Bij het afkondigen van de congestie op 24 juni is de planning voor deze uitbreiding al een jaar naar voren gehaald. Volgens de meest recente inzichten is de congestie in dit gebied in het eerste kwartaal van 2023 verholpen. Het gebied Buiksloterham/Overhoeks maakt echter deel uit van het grotere voedingsgebied van Noord Papaverweg. Hierdoor ondervinden klanten die nog geen aanvraag bij Liander hebben ingediend mogelijk alsnog hinder van de congestieproblematiek.
Er wordt op dit moment een verdiepende analyse uitgevoerd door ASM-institute/TU-Delft. Deze analyse zal scherper in beeld brengen welke aanvullende congestiemaatregelen kunnen bijdragen aan het voorkomen van mogelijke transportbeperkingen in dit gebied. Deze analyse wordt uitgevoerd naast de reguliere onderzoeken van Liander, die worden uitgevoerd volgens de richtlijnen van de ACM. Dit is ook vooral om te leren hoe we als gemeente en netbeheerder in de toekomst snel tot dit soort inzichten kunnen komen. Ook hierbij wordt er gekeken of aanvullende vraag- en aanbodsturing mogelijkheden kunnen bijdragen.

Hoe nu verder?
Liander, Tennet en de gemeente richten zich op een aantal zaken om slim netbeheer en versnelling in de uitbreiding te kunnen bewerkstelligen.

1) *Belangen en prioriteiten scherp*

Zoals eerder, in deze brief en die van 24 juni, vermeld zijn we met Liander in gesprek en benadrukken hierin de urgentie om op korte termijn met oplossingen te komen zodat de economische ontwikkeling van de stad, het bouwen van woningen en de energietransitie in het gewenste tempo kan doorgaan.

2) *Periodieke update*

Dit is de tweede keer in korte tijd dat u wordt geïnformeerd over een specifiek geval van congestie in Amsterdam. In het vervolg ontvangt u ieder half jaar een periodieke update waarbij u door Liander en ons wordt geïnformeerd over de situatie op het Amsterdamse elektriciteitsnetwerk en de congestieproblematiek. De eerste update volgt begin 2022.

3) *Beroep op het Rijk*

Met de aankondiging van twee nieuwe congestiegebieden wordt de impact van deze problematiek voor Amsterdam steeds duidelijker. De kans bestaat dat ontwikkelingen in meerdere delen van de stad vertraging oplopen. Het is echter geen probleem dat zich specifiek in Amsterdam afspeelt. In heel het land loopt het elektriciteitsnetwerk tegen de grenzen van haar capaciteit aan. We vragen de Minister van EZK dan ook om in actie te komen en:

- de juiste financiële condities te creëren voor een tijdige uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk in een hoogstedelijke context;

Pagina: 4

Auteur: [redacted] Datum: 23-8-2021 21:27:00 +02'00'
Check na gesprek me[redacted] + Juridische check G&O

- wet- en regelgeving in te voeren waarbij eerder en meer mogelijkheden ontstaan voor het in balans brengen van vraag en aanbod;
- om samen met ons en andere maatschappelijke partijen te zorgen voor tijdig beschikbaar krijgen van voldoende technisch personeel;
- mogelijkheden te onderzoeken waarmee meer regie kan worden gevoerd op ontwikkelingen, om te voorkomen dat niet één ontwikkeling beslag legt op de capaciteit van een heel gebied.

Dit om ervoor te zorgen dat netbeheerders en gemeenten optimaal uitvoering kunnen geven aan opgaven van nationaal belang zoals bijvoorbeeld de woningbouwopgave en de uitvoering van het klimaatakkoord. Ook vragen we bedrijven om maatregelen te nemen om hun elektriciteitsvraag te beperken en sneller en meer energie te besparen om zo bij te dragen in een goede verdeling van de beschikbare elektriciteit.

Technische raadsessie
Dinsdag 28 september 2021 wordt voor u een technische sessie georganiseerd om meer duiding te geven bij de situatie, de impact daarvan en oplossingsrichtingen.

Ik verwacht u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Bijlagen
1. Raadsbrief van 24 juni 2021
2. Kaart gebiedsgrenzen verzorgingsgebied onderstations Westhaven en Papaverweg Noord

Pagina: 5

Auteur: [redacted] Datum: 6-9-2021 21:31:00 +02'00'
Waar?